

ANČKA USENIK JE BILA PRED 60 LETI PRVIČ NA STREHI SLOVENIJE

LEPI SPOMINI NA TRIGLAV

Spomin na prvi vzpon na Triglav leta 1933: Tomaž, Lojze, Bernard in Ančka

Letos, ob dvojnem zlatem jubileju slovenske planinske organizacije, je Ljubljancanka **Ančka Usenik** praznovala več kot prejšnja leta: letošnjega 26. julija je dopolnila 81 let, nekaj mesecev pred tem ji je njeno matično planinsko društvo Ljubljana Matica ob svoji stoletnici

Leta 1935 se je Ančka Usenik kar sama povzpela k Aljaževemu stolpu

Ančka Usenik, navdušena planinka, ki se bo sredi letošnjega septembra spominjala svojega prvega vzpona na Triglav izpred 60 let.

podelilo srebrni častni društveni znak, letošnjega 17. septembra pa praznuje 60-letnico svojega prvega vzpona na Triglav, saj je prvič stopila na najvišjo točko svoje domovine že davnega leta 1933, od takrat pa še velikokrat - in vse svoje vzpone ima skrbno zabeležene in nekatere od njih tudi lepo fotografsko dokumentirane.

Ančka Usenik se je rodila v Robu na Dolenjskem v družini, v kateri je bilo dvanajst otrok. Starši so imeli gostilno in trgovino, so bili torej premožni, leta 1925, ko je bila Ančka stara komaj trinajst let, pa je bilo treba vse imetje prodati. Tako je morala zelo mlada prijeti za delo, kajpada v gostinstvu. Temu poklicu se je odločila posvetiti, končala je visoko gostinsko šolo, vse življenje službovala v gostinstvu in leta 1970 odšla v pokoj.

Kot sedemnajstletno dekle se je zaposlila v hotelu Kos v Bohinjski Bistrici, kjer je spoznala **Tomaža Godca**. Za tiste čase je bil velik in vsestranski športnik, smučar, alpinist in seveda navdušen planinec. Ta mož jo je navdušil za planinstvo, s katerim se poprej ni nikoli ukvarjala, in jo s to dejavnostjo »zastrupil« za vse življenje: najprej s pripovedovanjem o lepotah gorskega sveta, potem s praktičnim preizkusom planinarjenja. Ko je bila po vseh mednarodnih normah ravno polnoletna, stara 21 let, je njo in še nekatere druge znance povabil, če so pripravljeni z njim iti na Triglav.

»Bila sem prav navdušena nad to zamislijo in še z dvema znančema sem se dogovorila, da gremo na pot 17. septembra leta 1933 iz Bohinja,« nam je te dni pripovedovala Ančka Usenik. »Tri dni smo potrebovali za to pot: prvi dan smo šli skozi Voje do Vodnikove kočice na Velem polju in do Kredarice, drugo jutro smo

Predzadnjič pred vojno na strminah Malega Triglava: takole opremljene so takrat hodile po gorah ženske

Korajža pa taka: sestra Rozika na Aljaževem stolpu leta 1940, junija, ko je bilo snega do vrha stolpa

zgodaj prišli na vrh Triglava v prekrasnem vremenu, ki je ponujalo veličastne razglede in pustilo nepozabno doživetje, še isti dan smo krenili do Sedmerih triglavskih jezer in na Komno, kjer smo v Koči na Bogatinskem sedlu prespali, tretji dan pa smo se vsi skupaj vrnili v Bohinj. Tomaž nas je vso pot poučeval, kako se je treba v gorah obnašati, kako je treba gore spoštovati, da te sprejmejo - in še veliko lepih nasvetov za nadaljnje pohode nam je dal. Žal ga ni več med nami.«

Od tistega leta 1933 do lani je bila skoraj vsako leto vsaj enkrat na vrhu Triglava, nekaterih od teh pohodov pa se še posebno dobro spominja.

Na primer tistega leta 1940, ko je šla na Triglav s svojo zdaj že pokojno sestro Roziko. »Tega vzpona se spominjam zaradi najine mladostne zagnanosti in navdušenja, da bi lahko na vrh prišli tudi v slabem vremenu, v neprimerni opremljenosti in obleki,« pravi. »Želja je bila takrat pač prevelika in se ji nisva mogli upreti. Snega je bilo toliko, da je na vrhu iz njega gledal samo vršiček Aljaževega stolpa, Rozika ga je zajahala in sem jo tako fotografirala. Le dva dni sva potrebovali za to turo, vrnili pa sva se s povišano temperaturo, lačni in zelo izčrpani, čeprav sva domov prinesli še pol pečene kokoši, ki sva jo bili vzeli s seboj na gorsko pot. Od takrat vem, da se tako na takšne ture ne hodi, saj bi se pohod lahko končal nesrečno.«

V teh šestdesetih letih je večkrat prehodila različne predele Julijskih Alp, toda vse njene želje, vse njene misli in vsi njeni cilji so bili vedno na očaku Triglavu. Na to goro je šla večkrat sama, večkrat v družbi znancev, sodelavcev in prijateljev, skoraj vedno pa je turo dokumentirala

in ima te podatke še vedno shranjene - skupaj z odtisnjenimi žigi in fotografijami.

Od leta 1933 do 1941 je bila na vrhu Triglava vsako leto, med vojno so bili ti njeni pohodi prekinjeni, po vojni je bila spet prvič na vrhu leta 1946 in nato skoraj vsako leto do leta 1972, ko je v njenih dnevnikih štiriletna vrzel. Od leta 1978 je bila spet pet let zapored na vrhu, leta 1982 kot 70-letnica kar dvakrat, nato spet naslednje leto dvakrat in potem še leta 1985, 1987 in 1989. »Po mojih izračunih sem bila na vrhu Triglava najmanj 45-krat - toliko imam dokazil z žigi in fotografijami,« pravi Ančka Use-nik. »Večkrat sem sama ali z družbo prišla do Kredarice, pa zaradi slabega vremena ali počutja nisem šla na Triglav; samo na Kredarici sem bila najmanj sedemkrat - tolikokrat imam te svoje vzpone dokumentirane.«

Z velikanskim navdušenjem pripoveduje o teh svojih triglavskih pohodih: »Doživetja teh vzponov so še vedno najtrdnjeje zasidrana v mojem srcu,« pravi. »Ti vzponi so mi v življenju pomenili zelo veliko in mi še vedno pomenijo, ko gojim spomine nanje.«

Ekološki gorniški turizem

Ekološki turizem postaja vse modernejši. Japonski potovalni urad JTB se je spomnil nove različice ekološkega turizma, ki med drugim vključuje obisk pogorja Hakone. Turisti odidejo na to pot iz Jokohame, v celotnem programu pa je vključeno tudi 90-minutno pobiranje smeti, papirčkov in drugega, kar so na teh poteh odvrgli drugi turisti. Koške in vreče za smeti dá seveda potovalna agencija, prav tako pa po koncu nabiranja tudi dobro malico. Računajo, da bodo dobili posnemovalce tudi v drugih turističnih agencijah po svetu, vprašanje je le, kdo bo prvi naslednji, ki se bo tega lotil.